

**B.A. (Part-III) Examination
PSYCHOLOGY (Psychology Applied to Healthy Life)
(Optional Subject)**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

- Note :—** (1) Attempt any five questions selecting any one from each unit.
(2) Use of statistical tables and calculator is permitted.
(3) All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Choose the correct options :

- (i) Type 'A' personality pattern is more prone to :
(a) Mental retardation   (b) Schizophrenia   (c) Heart disease
- (ii) A normal healthy, working male requires _____ calories of food per day.
(a) 3000-4000   (b) 1700-1900   (c) 800-1100
- (iii) _____ protect from infection and works like immune system.
(a) W.B.C
(b) R.B.C.
(c) B lymphocytes and T lymphocytes
- (iv) Amount of discrepancy between body image and ideal body image is more in _____.
(a) Female than male   (b) Male than female   (c) Both male and female
- (v) Which one of the following is not a method of resolving conflict ?
(a) Compromise   (b) Withdrawal   (c) Compensation
- (vi) Which is the correct sequence of response suggested by General Adaptation Syndrome (G.A.S.) ?
(a) Alarm reaction—stage of resistance—exhaustion
(b) Stage of resistance—stage of exhaustion—alarm reaction
(c) Exhaustion—alarm reaction—stage of resistance
- (vii) Progressive relaxation technique is suggested by :
(a) Freud   (b) Moreno   (c) Jacobson

14

2. Select an appropriate choice to fill in the blank :

- (i) Type 'A' and type 'B' personality pattern was suggested by :
(a) Bandura   (b) Alfred Binet   (c) Friedman and Rosenman

- (ii) When a person always complains about physical illness and is preoccupied with health problems, he exhibits symptoms of :

  - Multiple personality disorder
  - Hypochondriasis
  - Anorexia nervosa

(iii) The model of stress, General Adaptation Syndrome (G.A.S.) is suggested by :

  - Hans Selye
  - Friedman
  - Zimbardo

(iv) A person with super human syndrome usually prefers _____.

  - Taking more responsibility
  - To avoid responsibility
  - None of the above

(v) A normal healthy, working woman requires _____ calories of food per day.

  - 1900-2000
  - 3000-3500
  - 800-1000

(vi) Which is the correct polarity of stress ?

  - Distress ↔ hyperstress
  - Eustress ↔ hypostress
  - Eustress ↔ distress

(vii) High expectations, feeling of hopelessness, helplessness and emotional exhaustion are the symptoms of _____.

  - Type 'B' personality pattern
  - Anorexia Nervosa
  - Burn out stress syndrome

UNIT-II

3. Explain in brief :

- (a) Importance of 'Mutual Self Disclosure' in friendship.
  - (b) Marital adjustment depends on communication and sharing responsibilities.
  - (c) Problems in 'remarriage'
  - (d) Importance of leisure.

4. Explain in brief :

- (a) Causes of 'breaking up friendship'.
  - (b) Preparing for career
  - (c) Single parent families
  - (d) Work and leisure.

UNIT-III

5. Answer in brief :
(a) What is D.S.M. ?
(b) What are the symptoms of Anorexia Nervosa ?
(c) What are the causes of suicide ?
(d) What is drug therapy ? 14
6. Answer in brief :
(a) What are the symptoms of 'obsessive-compulsive disorder' ?
(b) Explain any two types of 'schizophrenia' ?
(c) What is electro-convulsive therapy ?
(d) What is hypnotism ? 14

UNIT-IV

7. Define psychological testing and explain in detail the characteristics of 'good psychological tests'. 14
8. Define reliability and explain in detail different types of reliability. 14

UNIT-V

9. A test of attitude regarding religion is administered on 100 adults. Their responses are categorised as :

Strongly Favorable	Favorable	Un-certain	Un-favorable	Strongly unfavorable
24	18	23	16	19

Test whether the responses differ significantly on equal probability hypothesis. Interpret results. 14

10. Complete the correlation between the following two subjects scores by 'Rank Difference Method' and test its significance :

Students   Physics score   Biology score

A	28	36
B	42	65
C	28	36
D	39	59
E	42	65
F	54	59
G	84	86
H	42	36
I	28	42
J	32	38

14

B.A. (Part-III) Examination
PSYCHOLOGY (Psychology Applied to Healthy Life)
(Optional Subject)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70]

(मराठी माध्यम)

सूचना :— (1) प्रत्येक घटकातुन एका प्रश्नाची निवड करून एकून पांच प्रश्न सोडवा.
(2) गणक यंत्र व सारणीच्या उपयोगास परवानगी आहे.
(3) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

घटक-।

1. योग्य पर्याय निवड़ा :

? योग्य पर्याय निवडा :

- (ii) जेव्हा एखादी व्यक्तिं शारिरिक आजाराच्या तक्रारी करते, तसेच स्वास्थ विषयक समस्यांमध्ये जास्त गुंतलेली असते, हे _____ चे लक्षण आहे.
- (अ) बहूविध व्यक्तिमत्व विकृती (ब) रोग भ्रमविकृती (क) अँनोरेकिझ्या नव्होसा
- (iii) ताणाचे प्रारूप 'सामान्य प्रतियोजन संलक्षण' _____ यांनी मांडले.
- (अ) हॅन्स सेले (ब) फिडमन (क) झिम्बार्डे
- (iv) अतिमानव संलक्षण असलेल्या व्यक्ति _____.
- (अ) अति जबाबदारी युक्त कार्य निवडतात (ब) जबाबदारी टाळतात (क) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- (v) स्वस्थ व शारीरिक श्रम करणाऱ्या एका स्त्री ला _____ उष्मांकाची आवश्कता असते.
- (अ) 1900-2000 (ब) 3000-3500 (क) 800-1000
- (vi) खालीलपैकी कोणती ताणाची अचूक धृवियता आहे ?
- (अ) नकारात्मक ताण $\leftrightarrow$ अतिरीक्त ताण (ब) सकारात्मक ताण $\leftrightarrow$ अल्पताण (क) सकारात्मक ताण $\leftrightarrow$ नकारात्मक ताण
- (vii) अती अपेक्षा, हताश व नैराश्य ही _____ ची लक्षणे आहे.
- (अ) टाइप 'ब' व्यक्तिमत्व प्रकार (ब) अँनोरेकिझ्या नव्होसा (क) ताणामुळे खचून जाणे

14

घटक-II

3. थोडक्यात स्पष्ट करा :
- (अ) मित्रत्वामध्ये एकयेकांसमोर मन मोकळे करण्याचे महत्व.
 (ब) वैवाहीक समायोजन सुसंवाद व जबाबदाऱ्या वाहून घेत्यावर अवलंबून असते.
 (क) पूनर्विवाहातील समस्या
 (ड) फावल्या वेळेचे महत्व.
4. थोडक्यात स्पष्ट करा :
- (अ) मैत्री तुटमाची कारणे
 (ब) जीवनमार्गाची तयारी
 (क) एक पालक कूटूंबे
 (ड) कार्य व फावला वेळ.

14

14

घटक-III

5. थोडक्यात उत्तरे द्या :
- (अ) डि.एस.एम. म्हणजे काय ?
 (ब) अँनोरेकिझ्या नव्होसा ची लक्षणे कोणती ?
 (क) आत्महत्तेची विवीध कारणे कोणती ते सांगा ?
 (ड) औषधोपचार पद्धती म्हणजे काय ?

14

6. थोडक्यात उतरे द्या :

- (अ) विचार-कृती अनिवार्यता विकृतीची लक्षणे सांगा ?
- (ब) छिन्नमनस्कतेचे कोणतेही दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- (क) विद्यूताघात चिकित्सा म्हणजे काय ?
- (द) सम्मोहन म्हणजे काय ?

14

घटक-IV

7. मानसशास्त्रीय चाचणीची व्याख्या सांगा. चांगल्या चाचणीची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा. 14
8. विश्वसनियतेची व्याख्या सांगा. विश्वसनियतेचे प्रकार स्पष्ट करा. 14

घटक-V

9. 'धार्मिक अभिवृती चाचणी' 100 व्यक्तिंना दिली असता त्याच्या प्रतिक्रीया खालील प्रमाणे प्राप्त झाल्या :

पूर्णतः मान्य	मान्य	अनिश्चित	अमान्य	पूर्णतः अमान्य
24	18	23	16	19

समान संभाव्यता गृहीत काच्या आधारे प्रतिक्रीया वितरणातील सांर्थकता सांगा.

14

10. खालील दोन विषयांच्या गूणातील सहसंबंध क्रम भेदपद्धतीच्या आधारे प्राप्त करा व अर्थविवरण करा :

विद्यार्थी   भौतिक शास्त्रातील   जिवशास्त्रातील

	गुण	गुण
A	28	36
B	42	65
C	28	36
D	39	59
E	42	65
F	54	59
G	84	86
H	42	36
I	28	42
J	32	38

14

B.A. (Part-III) Examination
PSYCHOLOGY (Psychology Applied to Healthy Life)
(Optional Subject)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70]

(हिन्दी माध्यम)

सूचना :— (1) प्रत्येक घटक से एक प्रश्न का चयन कर कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।
 (2) गणक यंत्र व सांख्यिकीय सारणियों के उपयोग की अनुमति है।
 (3) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

घटक-1

1. उचित शब्दों से रिक्त स्थान भरिये :

2. योग्य विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

घटक-IV

7. मनोवैज्ञानिक परीक्षण की परिभाषा दीजिए व एक अच्छे मनोवैज्ञानिक परीक्षण की विशेषताओं का वर्णन कीजिए। 14
8. विश्वसनीयता की परिभाषा दीजिए व विश्वसनीयता के विविध प्रकारों का विस्तृत वर्णन कीजिए। 14

घटक-V

9. धार्मिक अभिवृत्ति मापनी 100 वयस्कों को दिये जाने पर निम्नलिखित श्रेणियों में प्राप्तांक मिले :

पूर्णतः सहमत	सहमत	अनिश्चित	असहमत	पूर्णतः असहमत
24	18	23	16	19

समान संभाव्यता परिकल्पना के परीक्षण द्वारा प्राप्त परिणामों की व्याख्या कीजिए।

10. निम्नलिखित विद्यार्थियों के लिये भौतिकी व जीवशास्त्रीय प्राप्तांक सहसंबंध गुणांक 'क्रम भेद पद्धति' से निर्धारित कीजिए व सार्थकता स्तर बताइये :

विद्यार्थी	भौतिकी गुण	जीवशास्त्रीय गुण
A	28	36
B	42	65
C	28	36
D	39	59
E	42	65
F	54	59
G	84	86
H	42	36
I	28	42
J	32	38

14

<http://www.sgbauonline.com/>